

Bryssel 18.12.2017
COM(2017) 776 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Euroopan unionin solidaarisuusrahaston vuosikertomus 2016

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Johdanto	2
2.	Vuonna 2016 vastaanotetut hakemukset.....	2
3.	Rahoitus.....	7
4.	Päätökseen saatetut tukitoimenpiteet	7
5.	Päätelmät	9

1. JOHDANTO

EU:n solidaarisuusrahaston perustamisesta 11. marraskuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2012/2002, jäljempänä 'solidaarisuusrahastoasetus', 12 artiklassa säädetään, että Euroopan parlamentille ja neuvostolle esitetään kertomus rahaston toiminnasta kuluneelta vuodelta. Tässä kertomuksessa esitellään EU:n solidaarisuusrahaston, jäljempänä 'solidaarisuusrahasto', toimintaa vuonna 2016. Kertomuksessa esitetään yhteenveto vuonna 2016 vastaanotetuista hakemuksista ja päätökseen saatetuista tukitoimenpiteistä. Komissiolle vuonna 2016 toimitetut hakemukset arvioitiin vuonna 2014 muutetun solidaarisuusrahastoasetuksen uusien perusteiden mukaan¹.

Vuonna 2016 komissio vastaanotti kuusi solidaarisuusrahastosta maksettavaa rahoitusosuutta koskevaa hakemusta: Kreikalta (Lefkasin maanjäristys), Yhdistyneeltä kuningaskunnalta (tulvat), Saksalta (Ala-Baijerin tulvat), Kyprokselta (kuivuus ja metsäpalot), Portugalilta (Madeiran maasto- ja metsäpalot) ja Italialta (maanjäristykset). Italian Apenniinien maanjäristysten sarja elokuun 2016 ja tammikuun 2017 välisenä aikana on suurin luonnonkatastrofi, johon solidaarisuusrahastosta on haettu rahoitusta.

Neljä valtiota pyysi solidaarisuusrahastoasetuksen vuoden 2014 tarkistuksen yhteydessä käyttöön otettuja ennakkomaksuja. Näissä tapauksissa komissio maksoi ennakkomaksuja yhteensä 31,3 miljoonaa euroa muutaman viikon kuluessa hakemusten vastaanottamisesta.

Vuonna 2016 solidaarisuusrahastosta otettiin käyttöön 33,1 miljoonaa euroa Kreikan maanjäristyksen ja Saksan tulvien osalta tehtyjen hakemusten perusteella. Muista vuonna 2016 vastaanotetusta neljästä hakemuksesta tehtiin päätös vuoden 2017 alussa.

Komissio saattoi vuonna 2016 päätökseen neljä solidaarisuusrahaston tukitoimenpidettä. Niitä tarkastellaan tarkemmin kohdassa 4.

Liitteessä I esitetään solidaarisuusrahaston varojen käyttöönottoon vuonna 2016 sovelletut "suurkatastrofien" kynnysarvot. Liitteessä II esitetään yhteenveto vuonna 2016 saaduista hakemuksista, asiaankuuluvat taloudelliset tiedot mukaan luettuina.

2. VUONNA 2016 VASTAANOTETUT HAKEMUKSET

Komissio vastaanotti vuonna 2016 kuusi solidaarisuusrahastosta maksettavaa rahoitusosuutta koskevaa hakemusta. Ne kaikki toimitettiin lakisääteisessä määräajassa eli "viimeistään 12 viikon kuluttua luonnonkatastrofin aiheuttaman vahingon ensimmäisestä esiintymisestä" (solidaarisuusrahastoasetuksen 4 artiklan 1 kohta). Neljä hakemuksista koski alueellista katastrofia ja kaksi suurkatastrofia.

KREIKKA – Lefkasin maanjäristys vuonna 2015

¹ Neuvoston asetus (EY) N:o 2012/2002, annettu 11 päivänä marraskuuta 2002, Euroopan unionin solidaarisuusrahaston perustamisesta (EYVL L 311, 14.11.2002, s. 3), sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 661/2014, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014 (EUVL L 189, 27.6.2014, s. 143).

Lefkasissa tapahtui marraskuun 17. päivän aamuna 2015 joukko maanjäristyksiä, joiden voimakkuus oli jopa 6,1 Richterin asteikolla. Järistykset aiheuttivat vahinkoa myös Ithakan ja Kefalonian pohjoisosissa. Järistysten jälkeen tuli useita jälkijäristyksiä. Vaurioituneiden alueiden väestölle tarjottiin väliaikaisia asumisratkaisuja, suojaa ja ruokaa. Maanjäristys vaurioitti 120:tä kotia, joista 20 arvioitiin asumiskelvottomiksi. Myös maakuntien ja kuntien infrastruktuuriverkkojen, yksityisten ja julkisten rakennusten (esimerkiksi paikallisten sairaaloiden ja satamien) sekä kulttuurikohteiden (pääosin kirkkojen) ilmoitettiin kärsineen vahinkoja. Maanvyörymät hautasivat alleen ja tuhosivat saaren länsiosissa osan matkailun kannalta tärkeimmistä rannoista.

Kreikka haki tukea solidaarisuusrahastosta 5. helmikuuta 2016. Komission pyynnöstä Kreikka toimitti päivitettyjä tietoja 9. maaliskuuta 2016.

Kreikan viranomaiset arvioivat ensin välittömien vahinkojen kokonaismääräksi 65,919 miljoonaa euroa. Maaliskuussa 2016 viranomaiset päivittivät arviotaan 66,073 miljoonaan euroon. Vahingot vastasivat 2,1:tä prosenttia kyseisen NUTS 2 -tason alueen, Jooniansaarten (EL62)², bruttokansantuotteesta (BKT), joten se luokiteltiin alueelliseksi katastrofiksi. Solidaarisuusrahaston varojen käyttöönoton kynnysarvo on tällä alueella 1,5 prosenttia alueen BKT:stä.

Komissio maksoi Kreikalle 8. huhtikuuta 2016 yhteensä 164 798 euron ennakon, joka oli 10 prosenttia solidaarisuusrahastosta odotetusta rahoitusosuudesta.

Komissio arvioi hakemuksen ja ehdotti 21. kesäkuuta 2016 Euroopan parlamentille ja neuvostolle, että solidaarisuusrahaston varoja otetaan käyttöön 1 651 834 euroa. Jäljelle jäänyt rahoitusosuus maksettiin Kreikalle 15. marraskuuta 2016, kun Euroopan parlamentti ja neuvosto olivat hyväksyneet sitä koskevan lisätalousarvion.

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA – tulvat vuonna 2015

Yhdistynyt kuningaskunta kärsi 5. joulukuuta 2015 laajoista tulvista, jotka ulottuivat 11 alueelle³. Veden valtaan joutui yli 16 000 kotitaloutta ja 4 985 yritystä, ja noin 3 600 kotitaloutta jouduttiin sijoittamaan vaihtoehtoiseen majoitukseen. Pelastustoimia oli tukemassa 1 700 sotilasta, joista 700 oli jatkuvasti paikan päällä. Katastrofi vaikutti voimakkaasti matkailuun (esimerkiksi hotelliperuutukset, turistien määrän väheneminen), sillä pelkästään Pohjois-Englannissa 35 prosenttia matkailuyrityksistä sijaitsi tulva-alueilla. Lisäksi maatilat kärsivät tuotannon menetyksistä.

Yhdistynyt kuningaskunta toimitti 26. helmikuuta 2016 solidaarisuusrahastosta maksettavaa rahoitusosuutta koskevan hakemuksen, jossa välittömien vahinkojen kokonaismääräksi arvioitiin 2 300 miljoonaa euroa. Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset totesivat hakemuksessa, että vahinkojen arviointi oli vielä kesken ja ilmoitettu määrä oli alustava. Lopullinen hakemus, jossa päivitetty kokonaismäärä oli 2 412,042 miljoonaa euroa, toimitettiin 22. syyskuuta 2016. Katastrofi luokiteltiin alueelliseksi luonnonkatastrofiksi, koska välittömien vahinkojen kokonaismäärä

² EL62 = alueellinen BKT oli vuoden 2014 tietojen mukaan 3 137 miljoonaa euroa.

³ Tulvista kärsineet 11 aluetta = UKC2 Northumberland, UKD1 Cumbria, UKD3 Suur-Manchester, UKD4 Lancashire, UKE2 Pohjois-Yorkshire, UKE4 Länsi-Yorkshire, UKL1 Länsi-Wales ja the Valleys, UKM2 Itä-Skotlanti, UKM3 Lounais-Skotlanti, UKM5 Koillis-Skotlanti ja UKN0 Pohjois-Irlanti.

vastasi 5,77:ää prosenttia katastrofista kärsineiden 11 NUTS 2 -tason alueen⁴ keskimääräisestä painotetusta BKT:stä ja ylitti selvästi solidaarisuusrahastoasetuksen mukaisen alueellista BKT:tä koskevan 1,5 prosentin kynnysarvon.

Yhdistynyt kuningaskunta ei pyytänyt ennakkomaksua.

Komissio arvioi hakemuksen ja ehdotti 13. tammikuuta 2017 Euroopan parlamentille ja neuvostolle, että solidaarisuusrahaston varoja otetaan käyttöön 60 301 050 euroa. Yhdistynyt kuningaskunta toimitti rahoitusosuuden maksamiseen tarvittavat tiedot 5. toukokuuta 2017. Rahoitusosuus maksettiin Yhdistyneelle kuningaskunnalle 17. heinäkuuta 2017, kun Euroopan parlamentti ja neuvosto olivat hyväksyneet sitä koskevan lisätalousarvion.

SAKSA – Ala-Baijerin tulvat vuonna 2016

Touko- ja kesäkuun 2016 vaihteessa Saksaa koettelivat epätavallisen voimakkaat rankkasateet, jotka saivat joet tulvimaan useisiin kyliin erityisesti Ala-Baijerin alueella. Suurinta tuhoa kärsi Rottal-Innin piirikunta Ala-Baijerissa. Simbach am Innin kaupunki tuhoutui lähes kokonaan 1. kesäkuuta. Pelkästään Rottal-Innin piirikunnassa tulvaveden alle jäi noin 430 neliökilometrin laajuinen alue, jolla sijaitsi 5 000 yksityiskotia. Tulvat vaikuttivat Ala-Baijerissa yhteensä yli 47 000 ihmiseen, ja seitsemän ihmistä menetti henkensä. Katastrofi aiheutti vahinkoja julkiseen infrastruktuuriin, yksityiskoteihin ja yrityksiin.

Saksa haki tukea solidaarisuusrahastosta 19. elokuuta 2016. Hakemus koski yhtä ainoaa NUTS 2 -tason aluetta eli Ala-Baijeria (DE22). Välittömien vahinkojen kokonaismääräksi arvioitiin 1 259,005 miljoonaa euroa. Tämä vastasi 3,03:a prosenttia alueen BKT:stä⁵ ja ylitti solidaarisuusrahastoasetuksen mukaisen alueellisen 1,5 prosentin kynnysarvon.

Saksa ei pyytänyt ennakkomaksua.

Komissio arvioi hakemuksen ja ehdotti 14. lokakuuta 2016 Euroopan parlamentille ja neuvostolle, että solidaarisuusrahaston varoja otetaan käyttöön 31 475 125 euroa. Rahoitusosuus maksettiin Saksalle 29. maaliskuuta 2017, kun Euroopan parlamentti ja neuvosto olivat hyväksyneet sitä koskevan lisätalousarvion.

KYPROS – kuivuus ja metsäpalot vuonna 2016

Lokakuun 2015 ja kesäkuun 2016 välisenä aikana Kypros kärsi hyvin alhaisista sademääristä ja toistuvista helleaalloista. Tästä johtunut kuivuus aiheutti satovahinkoja, metsä- ja maastopaloja sekä vedenpuutetta. Vedenpuute vaikutti vakavalla tavalla maatalouteen, kotitalouksiin ja ympäristöön. Suurissa osissa Nikosian, Larnakan ja Famagustan alueita sadevedellä kasteltavat sadot (kuten ohra- ja vehnäsadot sekä muut kastelemattomat rehusadot) tuhoutuivat täysin. Tulovirtaus vesivarantoihin väheni huomattavasti. Tämä koski erityisesti Kourisin patoa, joka toimii vedenpuhdistamojen ja kastelun pääasiallisena vedenlähteenä. Kesäkuun puolivälissä helleaalto aiheutti kaksi suurta metsäpaloa. Ensimmäinen syttyi Argakassa ja tuhosi Pafoksen alueella 763 hehtaaria valtion metsää. Toinen tuhosi Soleassa 1 897 hehtaarin alueen, josta suurin osa oli valtion omistamaa Adelfoi-metsää.

⁴ Painotettu alueellinen BKT oli vuoden 2014 tietojen mukaan 41 784 miljoonaa euroa.

⁵ DE22 = alueellinen BKT oli vuoden 2014 tietojen mukaan 41 522 miljoonaa euroa.

Kypros haki tukea solidaarisuusrahastosta 5. syyskuuta 2016. Kypros arvioi kuivuuden ja metsäpalojen aiheuttamien välittömien vahinkojen kokonaismääräksi 180,803 miljoonaa euroa. Määrä ylitti Kyprokseen vuonna 2016 suurkatastrofien osalta sovelletun solidaarisuusrahaston varojen käyttöönoton kynnsarvon, joka oli 101,412 miljoonaa euroa (eli 0,6 prosenttia bruttokansantulosta vuoden 2014 tietojen perusteella).

Komissio maksoi Kyprokselle 5. joulukuuta 2016 yhteensä 729 876 euron ennakon, joka oli 10 prosenttia solidaarisuusrahastosta odotetusta rahoitusosuudesta.

Komissio arvioi hakemuksen ja ehdotti 24. tammikuuta 2017 Euroopan parlamentille ja neuvostolle, että solidaarisuusrahaston varoja otetaan käyttöön 7 298 760 euroa. Jäljelle jäänyt rahoitusosuus maksettiin Kyprokselle 16. toukokuuta 2017, kun Euroopan parlamentti ja neuvosto olivat hyväksyneet sitä koskevan lisätalousarvion.

PORTUGALI – Madeiran saaren maasto- ja metsäpalot vuonna 2016

Madeirasaarta elokuun 8. ja 13. päivän välillä 2016 koetelleet helteet, hyvin voimakkaat tuulet ja äärimmäisen vähäiset sateet aiheuttivat laajoja maasto- ja metsäpaloja, jotka vaikuttivat erityisesti pääkaupunki Funchaliin ja Calhetan kuntaan. Ne vaikuttivat voimakkaasti myös väestön arkielämään ja omaisuuteen sekä vaativat kolme kuolonuhria. Palot riehuiivat 6 000 hehtaarin alueella, josta 560 hehtaaria oli Natura 2000 -verkostoon kuuluvaa suojelualuetta. Historiallisia rakennuksia ja satoja yksityiskoteja vaurioitui tai tuhoutui. Palot vaikuttivat myös julkiseen infrastruktuuriin, liikeyrityksiin ja maatalousalaan.

Portugali haki tukea solidaarisuusrahastosta 21. syyskuuta 2016. Se toimitti hakemusta täydentäviä lisätietoja 26. lokakuuta 2016.

Portugalin viranomaiset esittivät maasto- ja metsäpalot alueellisena katastrofina ja arvioivat niiden välittömien vahinkojen kokonaismääräksi 157 miljoonaa euroa. Alueellisen katastrofin kynnsarvo on syrjäisimmillä alueilla (joihin Madeira kuuluu) yksi prosentti alueellisesta BKT:stä. Ilmoitetut välittömät vahingot vastasivat 3,84:ää prosenttia Madeiran BKT:stä⁶, joten palot voitiin luokitella alueelliseksi katastrofiksi.

Komissio maksoi Portugalille 23. marraskuuta 2016 yhteensä 392 500 euron ennakon, joka oli 10 prosenttia solidaarisuusrahastosta odotetusta rahoitusosuudesta.

Komissio arvioi hakemuksen ja ehdotti 24. tammikuuta 2017 Euroopan parlamentille ja neuvostolle, että solidaarisuusrahaston varoja otetaan käyttöön 3 925 000 euroa. Jäljelle jäänyt rahoitusosuus maksettiin Portugalille 16. toukokuuta 2017, kun Euroopan parlamentti ja neuvosto olivat hyväksyneet sitä koskevan lisätalousarvion.

ITALIA – sarja maanjäristyksiä vuosina 2016 ja 2017

Italiassa tapahtui 24. elokuuta 2016 maanjäristys, jonka voimakkuus oli 6 Richterin asteikolla. Maanjäristys vaikutti laajalti Apenniineilla Italian keskiosissa, Abruzzon, Lazion, Marchen ja Umbrian alueilla. Sen jälkeen tuli useita jälkijäristyksiä. Lokakuun 2016 lopussa samaa aluetta koetteli vielä kaksi vakavaa maanjäristystä. Ensimmäinen tapahtui 26. lokakuuta ja oli voimakkuudeltaan 5,9 Richterin

⁶ PT30 = alueellinen BKT oli vuoden 2014 tietojen mukaan 4 085 miljoonaa euroa.

asteikolla. Toinen tapahtui 30. lokakuuta 2016, ja sen voimakkuus oli 6,5. Nämä maanjäristykset pahensivat tilannetta entisestään ja aiheuttivat vaurioituneilla alueilla lisää suuria vahinkoja. Alueen eteläosassa koettiin 18. tammikuuta 2017 vielä neljä maanjäristystä. Aiemmissä järjestyksissä vaurioituneet infrastruktuurit ja kodit sortuivat näiden järjitysten ja raskaan lumen yhteisvaikutuksesta. Vakavat ja laajat vauriot kohdistuivat yksityisiin ja julkisiin rakennuksiin, infrastruktuuriin, yrityksiin, maatalouteen ja tärkeään kulttuuriperintöön. Maanjäristysten sarjasta tuli ylivoimaisesti suurin solidaarisuusrahaston käsittelemistä katastrofeista.

Italia haki tukea solidaarisuusrahastosta ensimmäisen kerran 16. marraskuuta 2016. Komissio myönsi hakemuksen perusteella 30 miljoonan euron ennakon solidaarisuusrahastosta odotetusta rahoitusosuudesta ja maksoi sen 9. joulukuuta 2016.

Myöhempien maanjäristysten huomioimiseksi Italia toimitti 15. helmikuuta 2017 päivitetyn hakemuksen, jossa oli korjattu arvio kaikista 24. elokuuta 2016 ja 18. tammikuuta 2017 välisenä aikana tapahtuneiden maanjäristysten aiheuttamista vahingoista. Lisätietoja toimitettiin 25. toukokuuta 2017.

Hakemuksen käsittely oli tätä kertomusta laadittaessa vielä kesken, joten sitä koskevat tiedot annetaan solidaarisuusrahaston vuosikertomuksessa 2017.

3. RAHOITUS

Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyivät vuonna 2016 kaksi solidaarisuusrahastosta maksettavaa rahoitusosuutta.

- (1) **Kreikka, Lefkasin maanjäristys vuonna 2015:** Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyivät solidaarisuusrahaston varojen käyttöönoton 11. lokakuuta 2016. Rahoitusosuuden kokonaismäärä, 1 651 834 euroa, voitiin suorittaa 50 miljoonan euron määrärahoista, jotka olivat käytettävissä vuoden 2016 talousarviossa ennakkomaksuja varten. Maksu suoritettiin Kreikalle marraskuussa 2016.
- (2) **Saksa, Ala-Baijerin tulvat vuonna 2016:** Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyivät solidaarisuusrahastosta maksettavan 31 475 125 euron rahoitusosuuden 19. lokakuuta 2016⁷. Koska maksua ei voitu suorittaa vuonna 2016, talousarviomäärärahat oli siirrettävä vuodelle 2017. Maksu suoritettiin Saksalle maaliskuussa 2017.

Vuonna 2016 neljä valtiota (Kreikka, Kypros, Portugali ja Italia) pyysi ennakkomaksua. Pyyntöjen kokonaismäärä oli 31,287 miljoonaa euroa, ja komissio hyväksyi ne kaikki. Ennakkomaksut maksettiin 50 miljoonan euron varauksesta, joka oli kirjattu vuoden 2016 talousarvioon ennakkomaksuja varten. Kreikka sai ennakkonsa huhtikuussa, Portugali marraskuussa ja Kypros ja Italia joulukuussa 2016.

Edunsaajavaltio	Katastrofi	Luokka	Menettely	Määrä (euroa)
Kreikka	Lefkasin maanjäristys 2015	alueellinen	käyttöönotto päätös	1 651 834
Saksa	Ala-Baijerin tulvat 2016	alueellinen	lisä-talousarvio	31 475 125
YHTEENSÄ				33 126 959

4. PÄÄTÖKSEEN SAATETUT TUKITOIMENPITEET

Vuonna 2016 komissio saattoi päätökseen neljä solidaarisuusrahaston tukitoimenpidettä. Ne kaikki oli pantu täytäntöön solidaarisuusrahastoasetuksen vuoden 2014 tarkistusta edeltäneiden ehtojen mukaisesti. Näiden ehtojen mukaisesti asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa säädettiin, että edunsaajavaltion on toimitettava 18 kuukauden kuluessa rahoitusosuuden maksamispäivästä kertomus rahoitusosuuden käyttämisestä (täytäntöönpanokertomus) ja siihen liittyvä selvitys rahoitusosuuden käyttöön liittyvistä menoista (selvitys).

- (1) **Espanja, metsäpalot vuonna 2003:** Solidaarisuusrahaston rahoitusosuus oli 1,331 miljoonaa euroa. Espanja toimitti täytäntöönpanokertomuksen ja selvityksen maaliskuussa 2006. Komissio pyysi Espanjalta lisätietoja arvioinnin päättämiseksi. Espanjan viranomaiset ilmoittivat, että palautettavaa

⁷ Lisätalousarvio nro 6 vuoden 2016 talousarvioon kattaa 31 475 125 euron käyttöönoton solidaarisuusrahastosta maksusitoumus- ja maksumäärärahoina. Varojen käyttöönotto liittyy Saksan tulviin.

oli 778 258,73 euroa. Komissio peri tämän summan takaisin ja saattoi tukitoimenpiteen päätökseen kesäkuussa 2016.

- (2) **Espanja, Lorcan maanjäristys vuonna 2011:** Solidaarisuusrahaston rahoitusosuus oli 21 071 miljoonaa euroa. Espanja pyysi täytäntöönpanokertomuksen ja selvityksen toimittamisen määräajan pidentämistä. Komissio sai täytäntöönpanokertomuksen siihen liittyvine asiakirjoinen heinäkuussa 2014. Selvityksessä annettujen tietojen perusteella solidaarisuusrahaston tukeen oikeutetut menot olivat 364 473,17 euroa maksettua rahoitusosuutta pienemmät. Komissio peri tämän summan takaisin kesäkuussa 2016.
- (3) **Kroatia, tulvat vuonna 2012:** Solidaarisuusrahaston rahoitusosuus oli 286 587 euroa. Täytäntöönpanokertomus ja selvitys toimitettiin kesäkuussa 2015. Kroatia toimitti komission pyynnöstä lisätietoja, joiden seurauksena tukitoimenpide saatiin päätökseen heinäkuussa 2016.
- (4) **Itävalta, tulvat vuonna 2013:** Solidaarisuusrahaston rahoitusosuus oli 21,662 miljoonaa euroa. Itävalta toimitti täytäntöönpanokertomuksen ja selvityksen elokuussa 2015. Kertomus sisälsi tarvittavat tiedot ja täytti asetuksen vaatimukset, joten komissio sai tukitoimenpiteen päätökseen elokuussa 2016.

Komissio vastaanotti vuonna 2016 myös kolme muuta täytäntöönpanokertomusta ja selvitystä, jotka koskivat Romanian vuoden 2012 kuivuutta ja metsäpaloja, Saksan vuoden 2013 tulvia ja Tšekin vuoden 2013 tulvia. Näiden tukitoimenpiteiden päätökseen saattaminen on vielä kesken.

5. PÄÄTELMÄT

Vuonna 2016 komissiolle toimitettiin vain vähän solidaarisuusrahaston tukea koskevia hakemuksia, ja kaksi hakemuksista koski katastrofeja, jotka olivat tapahtuneet jo marras- ja joulukuussa 2015 (Lefkasin maanjäristys ja Yhdistyneen kuningaskunnan tulvat). Tämä tuntuu vahvistavan sen, että vuonna 2014 muutetun solidaarisuusasetuksen mukaiset tarkistetut ja selvennetyt alueellisten katastrofien perusteet tuovat odotettuja tuloksia erityisesti siinä mielessä, että komissiolle ei enää toimiteta selvästi hyväksymiskelvottomia hakemuksia.

Italiassa tapahtui kuitenkin elokuussa ja lokakuussa tuhoisia maanjäristyksiä, jotka yhdessä tammikuussa 2017 tapahtuneen uuden vakavan järistyksen kanssa muodostivat ylivoimaisesti suurimman katastrofin, johon solidaarisuusrahastosta on haettu tukea sen perustamisvuodesta 2002 lähtien. Vahinkojen kokonaismäärä, 22 miljardia euroa, oli lähes kaksinkertainen toiseksi suurimpaan katastrofiin, Emilia-Romagnan vuoden 2012 maanjäristykseen, verrattuna. Nämä tapahtumat vahvistavat aiemmin todetun suuntauksen: selvästi suurin osa solidaarisuusrahaston tukea koskeviin hakemuksiin johtavista katastrofeista on tulvia (noin kaksi kolmannesta kaikista tapauksista). Maanjäristykset ovat harvinaisimpia, mutta aiheuttavat ylivoimaisesti eniten vahinkoa ja kustannuksia, ihmisuhreista – menehtyneistä, loukkaantuneista ja kotinsa jättämään joutuneista – puhumattakaan.

Hakemusten vähäisyys vuonna 2016 ja Italian maanjäristyksiä koskevan hakemuksen käsittelyn loppuun saattaminen vasta vuonna 2017 oli onnekas sattuma talousarvion kannalta. Vuonna 2016 käyttöön otetut varat maksettiin vuoden 2015 määrärahojen käyttämättä jääneestä osasta, joka siirrettiin vuodelle 2016. Vuoden 2016 määrärahat jäivät siis käyttämättä, ja ne siirrettiin täysimääräisinä vuodelle 2017. Näin ne mahdollistivat vuonna 2017 solidaarisuusrahaston kaikkien aikojen suurimman rahoitusosuuden maksamisen Italialle. Tämä osoittaa, että mahdollisuus siirtää edellisen vuoden käyttämättömät varat seuraavalle vuodelle helpottaa suuresti solidaarisuusrahaston toiminnan ylläpitämistä talousarvion kannalta. Näin on siitä huolimatta, että solidaarisuusrahaston vuotuisia määrärahoja on vähennetty vuosien 2014–2020 monivuotisessa rahoituskehyksessä nykyhintatason mukaisesta 1 miljardista eurosta vuoden 2011 hintatason mukaiseen 500 miljoonaan euroon. Tämä joustavuus on tärkeää säilyttää myös vuoden 2020 jälkeen. Toisaalta vuoden 2016 tapahtumat osoittavat myös, että solidaarisuusrahaston rahoituspohja on melko pieni ja lyhyen ajan kuluessa tapahtuvat useat vakavat katastrofit voisivat helposti aiheuttaa vaikeuksia, varsinkin jos edelliseltä vuodelta ei olisi mahdollista siirtää huomattavia summia. Tällaisessa tilanteessa voisi olla vaikeaa säilyttää määritetyt tukiosuudet, mikä taas heikentäisi yhdenvertaisen kohtelun periaatetta.

Asetuksen vuoden 2014 tarkistuksen yhteydessä lisätty ennakkomaksumahdollisuus osoittautui erittäin hyödylliseksi. Kaikki hakemuksen toimittaneet valtiot eivät pyytäneet ennakkomaksua, mutta komissio pystyi maksamaan pyydetyn ennakon kaikissa tapauksissa yhtä lukuun ottamatta kuukauden kuluessa koko hakemusaineiston vastaanottamisesta. Onkin syytä miettiä, olisiko ennakkomaksujen korottaminen nykyisestä 10 prosentista odotetusta solidaarisuusrahaston rahoitusosuudesta (rajoitettu enintään 30 miljoonaan euroon) hyvä tapa parantaa solidaarisuusrahaston reagointikykyä, sillä varojen täysimääräinen käyttöönotto talousarviomenettelyn kautta kestää edelleen jokaisessa tapauksessa useita kuukausia.